

رام ۲۲

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و دوم فروردین

این روز در تاریخ ایران زمین با آغاز شورش خراسانیان بر جناح عرب‌گرای خلافت عباسی مصادف است. در این روز بود که پس از درگذشت هارون، پسر مهترش امین در بغداد بر تخت خلافت تکیه زد. اما بزرگان خراسانی که در مراسم دید و بازدید نوروزی با هم رایزنی‌هایی کرده بودند، به جای او پسر کهنتر هارون یعنی مأمون را به خلافت برگزیدند که در مرو پرورده شده بود و چون مادری ایرانی داشت، بیش از امین نماینده‌ی فرهنگ ایرانی قلمداد می‌شد. در بیست و یکم فروردین سال ۱۸۸ خراسانیان دعوت به اسم مأمون را آشکار کردند و بسیج سپاه برای حمله به بغداد را آغاز کردند.

بار یافتن سفیران امپراتور ثئوفیلوس به رهبری یوحنا گرامری نزد مأمون به روایت متنی یونانی

در تاریخ معاصرمان این روز بیشتر با پویایی نیروهای استعماری و مقاومت‌های ایرانیان در برابرش پیوند خورده است. در همین روز (به سال ۱۳۰۰) بود که انگلیسی‌ها در اردن امیر عبدالله را به حکومت رساندند و در ۱۳۳۳ علی امینی که در دولت سپهبد زاهدی سرپرست وزارت اقتصاد و دارایی بود، پس از فرو افتادن مصدق رایزنی با دولتهای غربی برای تثبیت ملی شدن نفت ایران را از سر گرفت. عهدنامه‌ی سری صلح میان شیمون پرز و ملک حسین شاه اردن هم در همین روز (۱۳۶۶) بسته شد.

در سطح جهانی این روز با پایان یافتن اقتدار نظامهای سیاسی نامداری مصادف بوده است. در بیست و دوم فروردین ۱۱۹۳ عهدنامه‌ی فونتن‌بلو امضا شد و بر مبنای آن ناپلئون را از قدرت عزل کردند. حدود پنجاه سال بعد در ۱۲۷۴ شوگون یوشینوبو دژ ادو را به قوای امپراتور ژاپن تسلیم کرد و به این ترتیب عصر شوگونی توکوگاوا پایان یافت و عصر جدید امپراتوری آغاز شد. در همین روز (۱۳۳۰) هری ترومن ژنرال مک آرتور را از فرماندهی کل قوای آمریکا در کره برکنار کرد و عیدی امین دیکتاتور اوگاندا از قدرت عزل شد (۱۳۵۸). البته همه‌ی رخدادهای این روز به عزل منتهی نمی‌شد. چنان که مردم ونزوئلا در این روز به خیابانها ریختند و دویست هزار تن در کاراکاس راهپیمایی کردند و خواستار برکناری هوگو چاوز شدند. اما چاوز با یاری پلیس و شماری از هوادارانش به ایشان حمله برد و نوزده نفر را کشت و عده‌ی زیادی را زخمی کرد و به این ترتیب از یک عزل تاریخی دیگر جلوگیری به عمل آورد!

هواداران هوگو چاوز
در ضدتظاهرات کاراکاس

بیست و دوم فروردین سالگرد چند رخداد فرهنگی و علمی هم هست. باخ پاسیون مشهور سنت ماتئو را در چنین روزی به سال ۱۱۰۸ خورشیدی اجرا کرد، آپولو سیزده در چنین روزی (۱۳۴۹) به فضا پرتاب شد و اپل-۱ به بازار عرضه شد (۱۳۵۵). در ضمن در این روز دو رخداد جالب سیاسی هم واقع شده است. یکی آن که آئشمن را که اسرائیلی‌ها از آمریکای جنوبی ربوده بودند، در این روز (۱۳۴۰) در اورشلیم محاکمه کردند، و دیگری این که دو سال بعد (۱۳۴۲) پاپ جان بیست و سوم با صدور حکم *Pacem in terris* برای اولین بار همگان - و نه فقط کاتولیکها- را مخاطب قرار داد.

آدولف آئشمن

سپتیموس سوروس

احمد بن بلا

زادگان و رفتگان این روز چندان نامدار نیستند. سپتیموس سوروس امپراتور جنگاور روم که با ایران هم درگیری زیادی داشت در همین روز در سال ۱۴۵ میلادی زاده شد، و جان کربس زیست‌شناس مشهور هم در همین روز (۱۳۲۴) به دنیا آمد. از جمله‌ی رفتگان این روز باید از صمد سرداری‌نیا که کتابهای زیادی درباره‌ی تاریخ تبریز نوشته (۱۳۸۷)، و احمد بن بلا سیاستمدار استعمارستیز الجزایری یاد کرد (۱۳۹۱).